

Sotsiaalkomisjoni tööst perioodil september 2012 kuni september 2013

Vaadeldaval perioodil toimus 61 sotsiaalkomisjoni istungit (augustis toimub ilmselt veel üks istung). Komisjon menetles 36 eelnõu, millest 11 võeti seadusena vastu ja 16 eelnõu lükati tagasi. Menetlusse jäi 9 eelnõu.

Kõige olulisemaks eelnõuks oli vaadeldaval perioodil riiklike peretoetuste seaduse, sotsiaalhoolekande seaduse ning tööturuteenuste ja -toetuste muutmise seadus (294 SE), mis võeti vastu 12.detsembril 2012. Seaduse eesmärk on toetada riigi poolt vaesuses elavaid lastega peresid ja lasterikkaid peresid. Seadusega kehtestati uus toetus - vajaduspõhine peretoetus, mida makstakse allpool suhtelist vaesuspiiri elavate lastega peredele. Samuti suurendati kolmikute ja suurema arvu mitmikute sünni puhul ühekordset sünnitoetust ning alates 2015. aastast suurendatakse kõigi kolme ja enama lapsega perede kolmanda ja enama lapse toetust. Lisanduvaid toetusi ei arvestata toimetulekutoetuse määramisel sissetulekute hulka.

20. juunil 2013 võttis Riigikogu vastu sotsiaalhoolekande seaduse muutmise seaduse (399 SE), mille alusel hakatakse alates 2014. aastast maksma vajaduspõhist peretoetust kõigile toimetulekutoetust saavatele lastega perekondadele.

Narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ning nende lähteainete seaduse muutmise seadusega (259 SE, vastu võetud 20.02.2013) lisati narkootiliste ja psühhotroopsete ainete nimekirja keemilised ühendid, mille käitlemine on keelatud üksnes siis, kui selle eesmärk on isikule narkojoobe tekitamine. Üks lisatud aine on nn „korgijoogi“ lähteaine. Kui sellise aine kasutamise eesmärk on tuvastatud, on tegemist keelatud tegevusega, millele laieneb ebaseaduslikku käitlemist puudutav regulatsioon narkootiliste ja psühhotroopsete ainete seaduses ning karistusseadustikus.

Ravimiseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusega (332 SE, vastu võetud 27.03.2013) sätestati ravimite kaugmüügi mõiste ja regulatsioon. Üldapteegi tegevusloa omajale anti võimalus ja õigus müüa ning inimestel osta inimtervishoiu kasutatavaid käsimüügi- ja retseptiravimeid ning veterinaarias kasutatavaid käsimüügiravimeid interneti vahendusel. Samuti sätestati võltsitud ravimi mõiste ja regulatsioon võltsitud ravimite leviku tõkestamiseks.

2. mail 2013 võttis Riigikogu vastu tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse (399 SE). Seadusega täpsustati iseseisva õendusabi regulatsiooni ning sätestati õendushaigla regulatsioon. Nüüdsest võivad hooldekodud hakata osutama iseseisva ambulatoorse õendusabi raames koduõendusteenust. Tervishoiuteenuste korraldamise seadusse lisati ambulatoorse eriarstiabi päevaravi mõiste ning laiendati arstide lähtetoetuse taotlemise võimalusi: taotlemise ajaperioodi pikendati viie aastani, vähendati toetuse taotlemiseks nõutavat töökoormust ja laiendati haiglate loetelu, kuhu tööle asudes on võimalik toetust taotleda.

Sotsiaalkomisjon algatas ravimiseaduse § 20 täiendamise seaduse eelnõu (400 SE) ning tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ning töötuskindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (427 SE). Tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ning töötuskindlustuse seaduse muutmise seadus võeti vastu 20.06.2013. Seadusega täiendati töötutoetuse ja töötuskindlustushüvitise maksmise jätkamise tingimusi seoses ajateenistuse mõiste muutumisega. Töötule, kes kahe töötuse vahelisel perioodil oli aja-, asendus- või reservteenistuses ja, kellele toetuse või hüvitise maksmine lõppes teenistuses viibimise tõttu, jätkatakse toetuse või hüvitise maksmist uuesti töötuna arvelevõtmisel. Ravimiseaduse § 20 täiendamise seaduse eelnõuga sätestatakse, et ravikindlustuse seaduse alusel

sõlmitud hinnakokkuleppega ravimite väljaveoks on vajalik nõusolek müügiloo hoidja poolt. Samuti on Raviametil õigus peatada ravimi väljavedu, kui see on vajalik rahvatervise kaitse huvides. Eelnõu on komisjoni menetluses.

Istungid ja muu tegevus

Sotsiaalkomisjon algatas ja valmistas ette olulise tähtsusega riikliku küsimuse „Erivajadustega inimeste tööturule kaasamine“ arutelu, mis toimus täiskogus 31.01.2013. Erivajadustega inimeste probleeme arutati ka komisjoni istungil, kus päevakorras oli nägemispuudega inimeste tugisüsteemi korraldus, samuti sotsiaalkomisjoni avalikul istungil, kus päevakorras oli erivajadustega inimeste võimalused pääseda ligi kultuurile, spordile ja sotsiaalteenustele.

Komisjoni avalikul istungil arutati naistevastase vägivalda ohvrite abistamist ja Riigikogu lahtiste uste päeval toimunud avalikul istungil geenikiibi kasutamise võimalusi personaalses meditsiinis.

Ühisel avalikul istungil koos riigieelarve kontrolli erikomisjoniga arutati Riigikontrolli auditiaruannet „Riigi tegevus töötute toomisel tööturule“ ja ühisel istungil kultuurikomisjoni ning majanduskomisjoniga nutika spetsialiseerumise teemat.

Koos laste ja perede huve esindavate ühendustega arutati komisjoni istungil lastega perede toetamist ja lastetoetuste kavandavat suurendamist. Komisjoni istungitel on arutatud tööturu olukorda, taastusravi korraldust, erihoolekande korraldust, tervise infosüsteemi, alkoholipoliitika kontseptsioonipoliitikat ehk „rohelist raamatut“ ja Euroopa sotsiaalõiguste komitee järeldusi Euroopa Sotsiaalharta võetud kohustuste täitmise kohta Eestis.

Vaadeldaval perioodil valmis sotsiaalkomisjonis raport kvaliteetse ja jätkusuutliku apteegiteenuse kättesaadavuse tagamisest. Õiguskantsler Indrek Teder tegi Riigikogule 19.09.2012 ettepaneku üldapteegi tegevusloa väljaandmise ja muutmise piirangute kohta, asudes seisukohale, et ravimiseaduses kehtestatud piirangud rikuvad põhiseaduses sätestatud ettevõtlusvabadust koostöös põhiseaduses sätestatud üldise võrdsuspõhiõigusega. Sotsiaalkomisjon otsustas koostada raporti kvaliteetse ja jätkusuutliku apteegiteenuse kättesaadavuse tagamisest lähtuvalt õiguskantsleri ettepanekust ja määras raportööriks sotsiaalkomisjoni liikme Maret Maripuu. Komisjon kiitis raporti heaks 18.06.2013. Raportis analüüsiti huvigruppide, sihtrühmade ja riigiametite seisukohti ning teiste riikide ja Euroopa Kohtu praktikat. Raportis tehakse mitmeid ettepanekuid, näiteks kaotada apteegiteenuse osutamise tegevusloa väljaandmiseks liisuheitmine kui ebaefektiivne regulatsioon, reguleerida apteekide asutamist läbi vastava tegevusloa taotluste hindamise, täpsustada apteegiteenuse kvaliteedi näitajad, kaaluda maa-apteekidele sobivate ruumide eraldamist perearstikeskuste juures.

Komisjon andis seitse arvamust Euroopa Liidu asjade komisjonile Euroopa Liidu õigusaktide eelnõude kohta ja ühe arvamuse kultuurikomisjonile õppetoetuste ja õppelaenu seaduse muutmise kohta.

Jaanuaris 2012 võttis sotsiaalkomisjon vastu Georgia parlamendi delegatsiooni ja tutvustas delegatsiooni liikmetele sotsiaalkindlustuse, ravikindlustuse ja tervishoiu korraldust Eestis.

Aimi Kaldre, sotsiaalkomisjoni

nõunik-sekretariaadijuhataja